

GUMBRECHT, Hans Ulrich; KOSELLECK, Reinhart; STUKE, Horst. *Il·lustració, progrés i modernitat. Història dels conceptes*. Presentació Faustino ONCINA COVES. València: Institució Alfons el Magnànim, 2017. Novatores major, 1. 348 pàgs. [17 x 24].

Treball sobre teoria de la història, que barreja la història conceptual i social, i es recolza en l'hermenèutica de Heidegger, per la qual els termes són definibles i els conceptes interpretables; és el context el que permet decidir la interpretació. A la presentació es destaca la tasca de Koselleck – deixeble de Gadamer – a la Universitat de Bielefeld.

Pel que fa a la Il·lustració es pot interpretar de manera sincrònica si els historiadors recuperen les significacions dels conceptes emprats pels actors del període investigat. Es la manera de neutralitzar l'anacronisme entre aquella època i l'ús de conceptes actuals. Tot i així cal traduir –tal i com ho fa la història conceptual– les paraules i el seu antic contingut a la comprensió actual. També es diferencia entre paraula i concepte, i es considera que la història es plasma en el concepte. Si Koselleck teoritza sobre aquests aspectes, és Gumbrecht qui destaca les limitacions de la història conceptual germànica.

L'etapa de la Il·lustració va proporcionar un patrimoni semàntic sociopolític en el període 1750 a 1850 i es revisa el terme Il·lustració, com a una categoria progressista. Es proporciona una propedèutica per a la història, ja que aquesta etapa va significar una ruptura amb la continuïtat de la història i s'orientà vers la transformació i la innovació.

La història conceptual no solament suposa una renovació metodològica, sino que facilita nous objectes de recerca, gèneres de fonts i un saber permeable al gir lingüístic; també perquè ajuda a meditar sobre els temps històrics i els universos descompassats. Ja que ens trobem sincrònicament coexistent societats modernes i altres tradicionals, grups avantatjats i altres ressagats, cultures avatguardistes i altres atàviques, etc.

Stuke tracta sobre la Il·lustració i revisa les conceptualitzacions típiques del període i com alguns autors alemanys: Lessing, Hamann, Herder, Schiller la interpreten; juntament a com es vista i compresa el s. XIX. A continuació Koselleck analitza el terme progrés en l'Antiguitat i l'Edat Moderna; com és l'experiència del progrés en diversos camps; art, ciència, moral, societat, filosofia, etc. i com es observat el s. XIX. Finalment Gumbrecht tracta sobre la Modernitat i observa el seu ús a l'Edat Mitjana, la consciència del present a la Il·lustració com a via per trencar amb el passat; es a dir, la modernitat com a programa de canvi en els ss. XIX i XX. Durant el període il·lustrat es produeix una modificació de significat del terme antic.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Trabajo sobre teoría de la historia, que mezcla la historia conceptual y social, y se apoya en la hermenéutica de Heidegger, por la cual los términos son definibles y los conceptos interpretables; es el contexto el que permite decidir la interpretación. En la presentación se destaca la tarea de Koselleck –discípulo de Gadamer- en la Universidad de Bielefeld.

En cuanto a la Ilustración se puede interpretar de manera sincrónica si los historiadores recuperan las significaciones de los conceptos empleados por los actores del periodo investigado. Es la manera de neutralizar el anacronismo entre aquella época y el uso de conceptos actuales. A pesar de ello es preciso traducir –tal y como lo hace la historia conceptual- las palabras y su antiguo contenido a la comprensión actual. También se diferencia entre palabra y concepto, y se considera que la historia se plasma en el concepto. Koselleck teoriza sobre estos aspectos, aunque es Gumbrecht quien destaca las limitaciones de la historia conceptual germánica.

La etapa de la Ilustración proporcionó un patrimonio semántico sociopolítico en el periodo 1750 a 1850 y se revisa el término Ilustración, como una categoría progresista. Se proporciona una propedéutica para la historia, ya que esta etapa significó una ruptura con la continuidad de la historia y se orientó hacia la transformación e innovación.

La historia conceptual no solo supone una renovación metodológica, sino que facilita nuevos objetos de investigación, géneros de fuentes y un saber permeable al giro lingüístico; también porque ayuda a meditar sobre los tiempos históricos y los universos desacompañados. Ya que nos encontramos sincrónicamente coexistiendo sociedades modernas y otras tradicionales, grupos aventajados y otros rezagados, culturas vanguardistas y otras arcaicas, etc.

Struke trata sobre la Ilustración y revisa las conceptualizaciones típicas del periodo y como algunos autores alemanes: Lessing, Hamann, Herder, Schiller la interpretan; junto a como es vista y comprendida en el s. XIX. A continuación Koselleck analiza el término progreso en la Antigüedad y la Edad Moderna; como es la experiencia del progreso en diversos campos: arte, ciencia, moral, sociedad, filosofía, etc. y como es observado en el s. XIX. Finalmente Gumbrecht trata sobre la Modernidad y observa su uso en la Edad Media, la conciencia del presente en la Ilustración como vía para romper con el pasado; es decir, la modernidad como programa de cambio en los ss. XIX y XX. Durante el periodo ilustrado se produce una alteración de significado el término antiguo.

IHE
(Secretaria de la revista)